

1. DECEMBER – SVETOVNI DAN BOJA PROTI AIDSU 2011: SPOROČILO ZA JAVNOST (28. 11. 2011)

Letošnji Svetovni dan boja proti AIDSu je usmerjen v razumevanje skupin z večjim tveganjem in nadgradnjo preventivnih aktivnosti.

Slovenija še vedno sodi med države z nizko stopnjo incidence okužbe s HIV, vendar je tako kot drugod po svetu tudi pri nas mogoče opaziti porast števila novih diagnoz okužbe s HIV. V Sloveniji je tveganje največje pri nezaščitenih spolnih odnosih, še posebej med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi. Tveganje lahko zelo omejimo z bolj odgovornim spolnim vedenjem – kondom je najzanesljivejša zaščita. Za uspeh bodo ključne usmerjene preventivne strategije, ki temeljijo na podatkih raziskav in ki upoštevajo specifične posameznih skupin prebivalcev.

Letos, do vključno 23. novembra, je bilo na Inštitutu za varovanje zdravja RS prijavljenih 49 primerov novih diagnoz okužbe s HIV, 19 več kot v enakem obdobju lani in 14 okužb več kot v celotnem letu 2010. Med 43 primeri novih diagnoz okužbe s HIV med moškimi, jih je bilo 33 med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi, 5 primerov je bilo med ženskami; okužil se je tudi otrok, ki se je rodil okuženi materi, ki izvira iz države z visokim deležem prebivalcev, okuženih s HIV. Med injicirajočimi uživalci drog ni bilo zabeleženih okužb.

Podatki kažejo na nujno potrebo po okrepitevi in nadgradnji preventivnih aktivnosti z novimi pristopi. Spodbujanje prostovoljnega, zaupnega testiranja na okužbo s HIV s svetovanjem v skupinah z bolj tveganimi vedenji, predvsem med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi, je ključnega pomena za zgodnje prepoznavanje okužbe s HIV, kar je pogoj za pravočasno zdravljenje in oskrbo okuženih ter zgodnje intervencije za preprečevanje prenosa okužbe.

Ob letošnjem svetovnem dnevu AIDSa želi Ministrstvo za zdravje še posebej opozoriti na problem naraščanja okužbe in se usmeriti k iskanju razlogov in rešitev ob hkratnem povezovanju vseh deležnikov, ki lahko prispevajo k napredku na tem področju. Kljub mnogim prizadevanjem in večanju finančnega vložka število okuženih strmo narašča. Strateškega pomena bo promocija spolnega in reproduktivnega zdravja med vsemi prebivalci, predvsem med mladimi. Tej temi je posvečen tudi letošnji strokovni posvet ob svetovnem dnevu boja proti AIDSu, kjer želimo posebej izpostaviti potrebo po sistematičnem ozaveščanju mladih o varni in odgovorni spolnosti.

Vlada je pri sprejetju Strategije preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV za obdobje 2010–2015 ureditev

področja vzgoje za zdravo spolnost postavila med prioritete. Mladostniki namreč vstopajo v partnerske odnose mlajši ter tudi prej pričenjajo s spolnim življenjem. To je povezano z večjimi tveganji za spolne okužbe in reproduktivno zdravje. V sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport in stroko si bomo zato prizadevali pospešiti aktivnosti za celovito ureditev tega področja.

Zaključen je pilotni medresorski projekt Ministrstva za zdravje, Ministrstva za kulturo, Pionirske knjižnice – centra za mladinsko književnost, Kinoteke in Kinodvora, ki pomeni prvi korak pri celostnem medresorskem povezovanju in urejanju problematike z vključevanjem pomembnih deležnikov. Nastal je seznam leposlovne literature in kakovostnih filmov, ki pokrivajo področje spolnosti in odnosov med spoloma, z namenom mladim približati zdravstvene vsebine s področja spolne vzgoje in odnosov med spoloma na drugačen način. Seznam bo objavljen tudi na spletni strani Ministrstva za zdravje in ga ponujamo kot orodje vsem tistim, ki se ukvarjajo s preventivo, učiteljem in tudi staršem. V projekt so se vključili zavodi za zdravstveno varstvo in knjižnice v slovenskih regijah. Slednje vidimo kot pomemben prostor za prenos in izmenjavo znanja, tudi s področja zdravstvenih vsebin, ter kot pomembno okolje za povečanje zdravstvene pismenosti. Po opravljeni evalvaciji nameravamo projekt nadgraditi in širiti tudi na druga področja preventive.

V zadnjih dveh letih so se povečala tudi sredstva za preventivne programe nevladnega sektorja na področju varne spolnosti in preprečevanja okužbe s HIV ter za programe preprečevanja uporabe drog ter zmanjševanja škode zaradi prepovedanih drog, in sicer na področju varne spolnosti in preprečevanja HIV za 53 odstotkov, na področju drog pa za 38 odstotkov, kar je glede na finančne razmere pomemben dosežek. Dodatna sredstva so bila v letu 2010 in 2011 zagotovljena tudi inovativnemu projektu anonimnega testiranja na okužbo s HIV izven zdravstvenih ustanov, z namenom približati testiranje moškim, ki imajo spolne odnose z moškimi, kot najbolj ranljivi skupini za okužbo, kar bo omogočilo hitrejše odkrivanje in zdravljenje okuženih.

Najpomembnejša naloga za naslednje obdobje bo koordinacija izvajanja Akcijskega načrta 2012–2015. Med prioritetskimi cilji so sistemska rešitev vzgoje za zdravo spolnost, okrepitev preventivnih aktivnosti znotraj skupine moških, ki imajo spolne odnose z moškimi, boj proti diskriminaciji in stigmatizaciji ter zagotovitev zgodnejšega odkrivanja in s tem zdravljenja okužbe s HIV.

Republika Slovenija, Ministrstvo za zdravje
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana